

„GŁOS NARODU.“
wychodzi dwa razy dziennie,
o godz. 9-tej rano i o
godz. 6-tej wiecz. W nie-
działę i święta uroczyste
raz na dzień, rano.

PRENUMERATA wynosi
W Krakowie: miesięcznie
kor. 2, kwartalnie kor. 6;
za jednorazowe zanosze-
nie do domu dopłaca się
40 hal., za dwurasowe
60 hal.

Na prowincji: miesięcznie
kor. 2 hal. 70, kwartalnie
kor. 8. W państwie nie-

mieckiem: kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwura-
sę; wysyłkę dziennie DOPLACA SIĘ 50 hal. miesięcznie Zmiana adresu: 40 ha

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogosza.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupré.

Cena 4 hal.

Osobna prenumerata:
wydanie poranne: wynosi
miesięcznie w miejscu a
z odnośnikiem do domu
1 koronę.

Numer poranny 4 h., wie-
czorny 10 h. Listy pienię-
żne i przekazy na prenu-
meratę i inseraty, franso
do Administracji „Głosu
Narodu.“ — Prenumeratę
oprócz upoważnionych a-
genów przyjmuje każdy
urząd pocztowy w obrębie
monarchji i w państwie
niemieckiem. Reklamacje

nieopłacone nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy redakcja nie zwra-
ca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków. Telefon Nr. 190

Ugłoszenia (inseraty) przyjmuje upoważniony przedsiębiorca tego działu p. Włodzisław Strzcharak w biurze inseratowym „Głosu Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskie
7. Od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 16 hal. za każdy następny raz 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Sta-
skrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokółowski, pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haaserstein & Vogler, (także w Hamburgu, Frankfurcie
nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu) M. Opelik, R. Mosse, N. Dukas, H. Schalek, w Paryżu O. Adam, rue de Varenne 88.

Nr. 390.

Kraków, środa, dnia 13 grudnia 1905 r.

ROK XIII.

Papież do Polaków.

Rzym, 13 grudnia. *Osservatore Romano* o-
głasza pismo Papieża do biskupów w Królestwie
Polskiem, wzywające ich, aby pomagali przy us-
pokojeniu w państwie rosyjskiem i przyjęli nową
konstytucję.

Rzym, 13 grudnia. Ogłoszone przez *Osser-
vatore Romano* pismo papieża do biskupów pol-
skich ma treść następującą:

Nikomu nie może być nieznanem jak bardzo
Papież kocha naród polski, co objawił w wielkiej
radości z jaką w roku ubiegłym przyjął polską
pielgrzymkę w Rzymie. Dawni Polacy odznaczali
się wielkiem uczuciem religijnem i przez wieki bro-
nili religii przed nieprzyjaciółmi. Papież ufa w
zupełności, że ich potomkowie trwają w wierności
dla Kościoła i Stolicy św.

W obecnych trudnych czasach zwraca się
Ojciec św. do Polaków, będących poddany-
mi rosyjskimi. Teraźniejsze położenie bardzo głęboko
wzrusza Papieża i on wzywa biskupów, aby użyli
swego wpływu dla przywrócenia pokoju w kraju.
Papież ubolewa nad czynami niektórych stron-
nictw, zwłaszcza socjalistów, radykalistów i tych
narodowców, którzy wszczynają gwałty i rzezie
żydów, przez Ewangelię potępione. Ojciec św. wzy-
wa wszystkich katolików w Królestwie Polskiem
do zjednoczenia się około uleczenia szkód, wyrząd-
zonych społeczeństwu, Kościołowi i prawom.
Przypominając obowiązki biskupom, podnosi Pa-
pież, że katolicy winni okazywać swą wiarę nie-
tylko w słowach, ale i w czynach, że nie powinni
przyłączać się do stronnictw, które sprzeciwiają
się prawom Boskim. Katolicy Polacy powinni
występować w obecnych wypadkach jako mężowie
porządku i pokoju.

Papież przypomina dalej breve Leona XIII.
do episkopatu polskiego, w którym wzywał ich do
wytrwania w wierności i posłuszeństwie dla
władz. Papież radzi dalej katolikom, aby zakła-
dali stowarzyszenia, mające na celu obronę religii
i ojczyzny, aby występowali przeciwko strejkom
i niepokojom, aby starali się o poprawienie po-
łożenia robotników i proletaryatu.

Dalej zaklina Ojciec św. katolików, by szli za
radami wyrażonemi w mowie arcybiskupa war-
szawskiego do robotników. W ramach ustaw obo-
wiązujących, należy zakładać szkoły katolickie;
uczniowie szkół powinni się trzymać zdala od po-
lityki. Biskupi powinni kształcić kler świątły i
dobry, chętny do zniesienia wszystkiego dla mi-
łości Chrystusa.

Papież chwali dalej łagodność i rozum cara,
który przyznał swoim poddanym w dniu 30 kwiet-
nia wolność wyznań, potwierdzoną ukazem z dnia
30 października b. r.

Papież poleca biskupom i duchowieństwu
wzmoczenie czynności duszpasterskiej, a kończy
wezwaniami, aby ze swoich praw zrobili taki uży-
tek, by poprawiły się stosunki.

Papież ze swojej strony uczyni wszystko, aby
to osiągnąć.

Z Rady Państwa.

Wiedeń, 13 grudnia. W dalszym ciągu dys-
kusji nad wnioskiem nagłym pos. Baxy omawiał
pos Ryba zajęcia w Pradze i zaprzeczył, jakoby
one były zwrócone przeciw Niemcom. Główny
powód przykrych stosunków w Czechach leży wy-
łącznie w fakcie zniesienia rozporządzeń języko-
wych.

Pos. Schreiner, polemizując z p. Rybą,
oświadczył, że demonstracje w Pradze były przy-
gotowane i zwracały się przeciw Niemcom, którzy
są też bardzo zaniepokojeni i oczekują od rządu
ochrony.

Pos. Klofacz domaga się reformy policji
praskiej, która jest wszystkiemu winną i wystę-
puje przeciw wysyłaniu wojska do Czech. Rząd
czyni to dla onieśmienia Czechów, którzy mają
zostać przy reformie wyborczej upośledzeni.

Na tem dyskusję zamknięto i po przemowach
wnioskodawców p. Fresla i Baxy, nagłość odrzu-
cono.

Następnie przyjęto nagłość wniosku pos. Syl-
vestra, aby natychmiast obradować nad projek-
tem przedłużenia działalności ustawy o kolejach
lokalnych aż do wydania nowej jednośnej ustawy.

Po uznaniu nagłości kierownik minister kolei
Dr. Wrba jak najgoręcej polecił przyjęcie przed-
łożenia, będącego koniecznym w interesie już kon-
cesyonowanych lub mających być koncesyonowa-
nymi kolei lokalnych. Podniósł jednak przytem
konieczność jak najrychlejszego wydania nowej
ustawy o kolejach lokalnych, celem usunięcia z
niej przestarzałych przepisów.

Po krótkiej dyskusji uchwalono przedłuże-
nie, z dodatkiem po słowach: „aż do wydania no-
wej ustawy o kolejach lokalnych“ słów: „najpóź-
niej do 31 grudnia r. 1908“. Na tem obrady
przerwano.

Następne posiedzenie dzisiaj.

KRONIKA.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN.

Kraków, 13 grudnia.

Oznaczenie namiestnika Galicji. Z Wie-
dnia telefonują nam: Dzisiejsza „Wien. Ztg.“ o-
głasza na naczelnem miejscu, że cesarz nadał
wielki krzyż orderu Leopolda namiestnikowi Ga-
licji Andrzejowi hr. Potockiemu.

Z Akademji Umiejętności. Posiedzenie Wy-
działu historyczno-filozoficznego odbędzie się w
sobotę dnia 16 grudnia b. r., o godzinie 6 wieczo-
rem. Na porządku dziennym: Doc. dr. Stan. Grab-
ski: „Polityka agrarna w ogólności — w stosun-
ku specjalnie do potrzeb społeczeństwa polskiego“.
2. Czł. dr. Stan. Smolka: Polityka ministra Lubec-
kiego podczas powstania listopadowego“.

Rada miasta odbędzie posiedzenie nadzwy-
czajne jutro we czwartek o godzinie 5 po południu
Porządek dzienny obrad obejmuje: wniosek sekcji
V w sprawie pomnożenia straży policyjnej wojs-
kowej, przez jeden pluton konny z 25 żołnierzy,
i 50 żołnierzy pieszych oraz udzielenia odpowie-
dniego kredytu na urządzenie jednej strażnicy.
Dalej idzie sprawa rozszerzenia schronisk Brata
Alberta, uchwalenie kredytu 93.638 k. funduszu
inwestycyjnego na wykonanie robót z powodu o-
próżnienia Wawelu, zamiana gruntów Gminy m.
Krakowa w Gminie Dąbie na grunta tejże Gminy,
wreszcie zaproszenie do Komisji plantacyjnej na
dalsze trzecielecie z poza Rady następujących o-

bywateli: ks. kan Juliusza Drochojowskiego, dra
St. Golińskiego kr. insp. ogrodnictwa, Leonarda
Lepszego radcę górniczego, Józefa Mehoffera prof.
akademii sztuk pięknych i Wilhelma Ursła, radcę
sądu krajowego wyższego.

Komisja drożyzni Rady miasta odbyła
wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem prezy-
denta miasta, dra Leo. Po wysłuchaniu sprawo-
zdania z czynności i obrotu targowego w jatkach
miejskich, komisja uchwaliła zaprowadzenie pe-
wnych ulepszeń i dalsze prowadzenie sprzedaży
mięsa w tychże jatkach.

Wybory do Izby handlowej i przemysłowej.
Celem przeprowadzenia wyborów do Izby handlo-
wej i przemysłowej w Krakowie, zawiązał się Ko-
mitet złożony z członków Kongregacji kupieckiej
oraz przemysłowców krakowskich. Komitet u-
prasza wszystkich wyborców okręgu Izby han-
dlowej i przemysłowej krakowskiej, aby karty le-
gitymacyjne oraz karty głosowania podpisem
swoim zaopatrzone, niezwłocznie złożyć zechcieli
do rąk upoważnionych do odbioru członków Ko-
mitetu pp. Henryka Schwarza starszego kongre-
gacji kupieckiej, ul. Grodzka L. 13 Władawa An-
czyca przemysłowca, ul. Zwierzyniecka L. 2, Józefa
Jawornickiego kupca, Rynek L. 44, dra Henry-
ryka Szarskiego kupca, Rynek L. 6 lub Aleksandra
Sulikowskiego zegarmistrza ul. Grodzka L. 1.

Na loteryę gospodarza, która się odbędzie
na dochód Domu pracy dnia 17 bm., następujące
panie zajmują się zbieraniem fantów, jakoteż
podczas loteryi będą miały stoły: hr. Stanisła-
wowa Wodzicka, Rynek 30, Teodorowa Axento-
wiczowa, Kurniki 3, Tadeuszowa Browiczowa
Krupnicza 5, Michałowa Chylińska, Rynek 22,
Mieczysława Dąbrowska, ul. Gazowa 16, Jano-
wa Fedorowiczowa, Szczepańska 3, Tadeuszowa
Fedorowiczowa, Krupnicza 5, Janowa Fischerowa,
Rynek 39, Józefowa Grodyńska, Krupnicza 10,
Ferdynandowa Hösickowa, Wolska 8, Walerowa
Jaworska, Starowiślna 10, Henrykowa Jordano-
wa, Sławkowska 1, Ludomiłowa Korczyńska, Kop-
pernika 2, Bar. Janowa Konopkowa, Krupnicza
8, Józefowa Korzeniowska, Batorego 22, Juliuszo-
wa Leowa, Wolska 6, Karolowa Łepkowska, Po-
selska 9, Hr. Irena Łosiówna, Dębniki, Leonowa
Mendelsburgowa, Szewska 20, Hr. Władysława
Mycielska, Jabłonowskich 4, Eliza Pareńska, Wie-
lopolo 4, Marja Retingerowa, Wiślna 3, Aleksan-
drowa Rosnerowa, s. Jana 3, Eugenia Strzelbicka,
Studencka 11, Ludwikowa Schneiderowa, Florjań-
ska 34, Ludwikowa Szalayowa, s. Jana 3, Marja
Słotwińska, Łobzowska 24, Józefowa Zollowa, Ry-
nek gł. 9, Stanisławowa Żeleńska Garnbarska 14,
Adamowa Komorowska-Sufczyńska, Wolska 6.

Na cele powyższej loteryi następujące osoby
nadesłały datki i fanty: Marszałek krajowy hr. Ba-
deni 100 kor., prof. Henr. Jordanowa 10 kor., A-
dam. Szolajska 30 kor., Stanisł. Dolański 20 kor.,
prof. Jakubowski 20 kor., Kazm. Osiecińska 20
kor., prof. Karol Klecki 10 kor., Kazimierz Niesio-
łowski 10 kor., hr. Jerzy Moszyński 10 kor., hr. Ja-
ków Potocki 100 kor., prof. Walerjan Klecki 10 k.,
hr. Michał Rostworowski 10 bu miodu, ks. Ogiń-
ska 2 bażanty, hr. Łubieńska 3 zajace, fabryka kon-
serw Lubycza Królewska konserw i kompotów 24
puszek, hr. Hussarzewska 6 fantów, hr. Potulicka
2 kury, p. Witold Uznański 1 rogacza, p. Gielbu-
dowa 10 kor.

Połączenie kolejowe z Królestwem. Wczoraj
wieczorem krążyły po Krakowie pogłoski, że na
kolejach w Królestwie wybuchł już strejk i że po-
łączenie kolejowe z Warszawą zostało już przer-
wane. Pogłoski te okazują się nieprawdziwymi.
Ruch pociągów na kolei warszawsko-wiedeńskiej

jest normalny, dzisiaj rano przyszedł do Krakowa pociąg warszawski.

Pomyłka w adresie zaszła w wczorajszej najszej notatce o nędzy wyjątkowej. Wspomniana kobieta mieszka przy ul. Łobzowskiej l. 35.

Amator kuferków. Andrzej Styczeń z Woli Drzywińskiej, zamieszkały w Podgórzu, od pewnego czasu jak się pokazuje uprawiał nowy sport kradzieży kolejowej, że stale zabierał mniejsze kuferki, pozostawione chwilowo bez opieki. Kradzieży takich dokonano w ostatnich czasach kilka, aż wreszcie odzwierny kolejowy Józef Waga przyłapał sprawcę w osobie Styczenia, w chwili, gdy ten na miasto unosił kuferki Stanisława i Piotra braci Muchów. W kuferku tym znajdowały się ubrania i drobiazgi wartości około 40 koron. Styczeniem zaopiekowały się władze.

NEKROLOGIA.

Marja z Horoszkiewiczów *Koziańska*, żona obrońcy sądowego, przeżywszy lat 30 zmarła w Krakowie. Pogrzeb z gmachu kolei państwowej odbędzie się jutro we czwartek o godzinie 3 po południu.

Z teatru.

„Rosmersholm“ Ibsena.

Ostatni potomek starożytnej rodziny Rosmerów kończy ogólnym moralnym bankructwem. Tradycje i wierzenia przodków porzucił, bo górkę poważył, a przytem zbladł bardzo w jego oczach, odkąd piękna Rebeka zaczęła mu przedkładać urąg i wspaniałość nowych prądów. Więc Rosmer przerzuca się do obozu przeciwnego nie tylko dlatego, że jest przekonany o jego wyższości i doskonałości, ale ponieważ w ten sposób spaja się i łączy duchowo z ukochaną kobietą, która jest właśnie gorącą apostołką zupełnego wyzwolenia z węzłów religijno-społecznej etyki. Ale i dla niej zasady i przekonania stanowią tylko drugorzędny czynnik życia, i są raczej narzędziem prowadzącym ją do wytkniętego celu. Oboje pogrążają się zatem w atmosferze mętnej. Tylko, że Rebeka żyje świadomie w fałszu, podczas gdy Rosmer ludzie się szlachetnie i szczerze. W skutek tego oboje dochodzą do straszliwego rozbicia: Rebeka w chwili gdy widzi konieczność odkrycia przed Rosmerem całej nagiej prawdy swojej duszy, — Rosmer, gdy tę prawdę, której nawet nie przeczuwał, poznaje. Wtedy dopiero widzi, że jego szwagier Kroll miał poniekąd słuszną zarzucając mu odstępstwo i zdradę, tam, gdzie on widział tylko idealny zwrot myśli i ducha. Przejrzawszy siebie tak dokładnie, Rebeka i Rosmer umrzeć muszą, bo są za wyniosli, za szlachetni, zbyt oderwani od poziomu, aby godzić się na jakiegokolwiek życiowe kompromisy. Idą więc na śmierć, razem, spokojnie, stanowczo, śmiało, z tem głębokim przeświadczeniem, że nic ich na ziemi zatrzymać nie zdoła, bo utracili moralne podstawy ziemskiego bytu.

* * *

Wielki poeta i subtelny psycholog, Ibsen analizuje z dokładnością prawie bolesną duszę ludzką i wydo-

bywa na jaw najskrytsze jej drgnienia. Jako surowy moralista, ocenia wszystkie postępy człowieka, według nieubłaganych praw etyki, a jego ponury genjusz z upodobaniem roztacza i maluje najsmutniejsze strony życia. Stąd też pochodzi ta przynajmniej tająca atmosfera, która stanowi ostatecznie słabą stroną dzieła największego współczesnego dramaturga. Przytem ścisłość i dokładność jego analizy dochodzi nieraz aż do rozwlekłości i zmusza widzów do nużącego procesu myślenia. Żaden jednak może autor, nie otwiera takiej przepaścistej głębi uczuć i myśli, i żaden nie wnosi do poezji tak górnych poglądów i wymagań moralnych, co ten wieszcz północy dobiegający kresu swego życia.

Ibsen jest jako pisarz realistą i maluje w swoich dramatach ludzi rzeczywistych, pełnych prawdy, genialnie scharakteryzowanych. To też grać go trzeba przedewszystkiem realnie, — jak tego zresztą zawsze sam wymagał, — bo symbole kryjące się poza bohaterami jego dzieł, ukażą się i uwidatnią nie przez technikę aktorską, — ale z samej treści dramatu; usiłowania, — aby na scenie przedstawić niejako tylko duchową stronę ludzi ibsenowskich, będą zawsze sprzeczne z intencjami autorami, i natrafiają na nieprzewyciężone trudności.

Przedstawienie „Rosmersholm“ było po części udane. Rola tytułową oddano panu Kosińskiemu, który jej poddać nie mógł, bo leży ona poza obrębem jego talentu. W każdym razie podkreślić trzeba ze szczerem uznaniem inteligentne i wyteżone usiłowania tego artysty, aby postać Rosmera utrzymać w stylu szlachetnym, co mu się udało. Pan Sosonowski grał rutynicznie, szkicuując rolę Krolla.

Pani Wysocka, — którą absolutnie zbyt rzadko widzujemy na scenie, którą dla jakiejś nieznannej polityki teatralnej usunięto na dalszy plan, podobnie zresztą jak niektóre inne artystki dawnej trupy, — miała w roli Rebeki wiele ekspresji i szczeroci. Może nie wszystkie ruchy były dostatecznie opracowane może tu i owdzie artystka zanadto panowała nad sobą, ale prawdziwy talent pani Wysockiej i tym razem okazał się w całej pełni.

Epizodyczną rolę redaktora Mortengaarda odegrał bardzodyskretnie, inteligentnie i trafnie p. Bończa, który robi uderzające postępy w ostatnich czasach.

Główny interes wieczoru budził występ p. Trzeźnińskiego, którego cięte krytyki, czytelnicy naszego pisma mogli już dostatecznie ocenić.

Pan Trzeźniński, który stawia wysokie wymagania do artystów w teorii, — chciał prawdopodobnie wykazać praktycznie znajomość sztuki aktorskiej. I rzeczywiście dowiódł, że inteligentny krytyk, studujący teatr z prawdziwego zamilowania i od dłuższego czasu, — może bez wielkiej trudności sięgnąć po laury aktorskie. Odegrał on rolę Ulryka Brandla, który symbolizuje do pewnego stopnia przełomowe chwile życia Rosmera i T. stwo rzył postać bardzo stylowo obmyślaną i zupełnie oryginalną. — Był to eksperyment ciekawy i zupełnie powodzeniem uwieńczony.

Z ROSJI.

Po aresztowaniach w Petersburgu.

Berlin, 13 grudnia. (Tel. wł.) „Lok. Anz.“ donosi z Petersburga, że z powodu aresztowania Krustalewa odbyło się posiedzenie Rady robotniczej, na którym uchwalono rozpocząć powszechne bezrobocie. Rozpocznie się ono w Petersburgu z końcem tego tygodnia. Czy ma ono objąć także inne większe miasta, na razie nie zdecydowano o tem.

Strejk kolejarzy.

Królewiec, 13 grudnia. Urzędownie donoszą z Wierzbowa że połączenie kolejowe z linią rysko-orelską i z kolejami południowo zachodnimi via Białystok jest przerwane.

Morderca Sacharowa.

Wiedeń, 13 grudnia. (Tel. wł.) „N. Fr. Presse“ donosi, że mordercą Sacharowa nie była kobieta, lecz mężczyzna przebrany za kobietę. Był to niejaki Worosznikow: pomocnik słusarski z Jekaterynodaru. Udawał on głuchoniemego w czasie, audjencji, i gdy oddawał list, rozmawiał z Sacharowem na migi. Kiedy Sacharow czytał list W. dał do niego trzy strzały rewolwerowe kładąc trupem na miejscu. Aresztowanego uwolnili rewolucjoniści zaraz pierwszej nocy i ułatwili mu ucieczkę przez granicę austriacką do Bukowiny. Obecnie Worosznikow jest już zabezpieczonym przed pościgiem władz rosyjskich.

Z Kijowa.

Berlin, 13 grudnia. (Tel. wł.) „Lok. Anz.“ donosi, że banki w Berlinie i Kijowie zorganizowały połączenie przez wysyłanie perjo-dycznych kurjerów. W Kijowie panuje brak pieniędzy w bankach prywatnych a także i państwowych, gdyż podatków nikt nie chce płacić. Rada miejska zmuszoną była zastawić papiery wartościowe Towarzystw dobroczynnych dla uzyskania pieniędzy na zapłacenie pensji urzędników.

TELEGRAMY

Wiedeń 13 grudnia. (Tel. wł.) Dzisiejsza „Wien. Ztg.“ ogłasza przeniesienie w stały stan spoczynku prezydenta sądu krajowego w Krakowie, Adofla Summer — Brassona i nadanie mu z tej okazji tytułu prezydenta senatu.

Ustąpienie Porty.

Konstantynopol, 13 grudnia. Porta wydała wczoraj notę, że przyjmuje żądania mocarstw, między niemi regulamin finansowy i zaznacza, że natychmiast po wstrzymaniu przez mocarstwa poczynionych zarządzeń, wyda jeneralnemu inspektorowi odpowiednie zarządzenia. Jak się zdaje, w najbliższym już czasie przyjdzie do zupełnego załatwienia sprawy.

WYDAWCA Antoni Beaupre.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY:

Jan Grzywiński.

Drukarnia „Gosu Narodu“ pod zarządem S. Szembeka.

Wyspa dra Moreau

G. H. Wells.

24)

(Ciąg dalszy).

Szczelina, którą przebiegłem, była na moje szczęście tak wąska, że pogoń tylko pojedynczo mogła się odbywać. Przebiegłem pole siarczane i lekki stok wzgórką, z rzadka porośniętą krzakami, i dopadłszy do gestwiny trzciny, pokrywającej grunt błotnisty, zanurzyłem się w nie. Sylwetka pierwszego prześladowcy wychylała się równocześnie z szczeliny skalnej. Z trudem zacząłem się przedzierać przez gąszcz. Za mną rozbrzmiewały wycia goniących potworów; niektóre z nich ryczały jak rozjuszone dzikie zwierzęta. Szczękanie psa dolatywało z lewej strony, stamtąd także dochodził głos Montgomeryego i doktora Moreau.

Nagle grunt bagnisty zaczął się przedemną zapadać. Nie zawahałem się jednak ni chwili, lecz jak szalony rzuciłem się naprzód i brnąc w błocie po kolana, dotarłem wreszcie do udeptanej wśród trzciny ścieżki, biegnącej ku górze na otwarte miejsce i znowu zanurzającej się w zarośla. Nagle ścieżka załamywała się ku przepaści, a załamywała się wprost niespodzianie. Biegając całą siłą, przepaść tę spotkałem dopiero w tej chwili, gdy już głową w dół leciałem do niej.

Runąłem na ziemię pomiędzy cierniowce i kolczaste krzaki jakiejś spadzistej czeluści, którą przerywał mały strumyk. Pokaleczony z rozdartym uchem, z krwią zalaną twarzą, zacząłem się

wlec dalej biegiem potoka, kierując się w ten sposób ku morzu! Byłem zdecydowany utopić się. — Podczas upadku zaginał mi gdzieś mój kij.

Skały koło strumienia zaczęły się coraz bardziej zwać bez namysłu więc wszedłem w wodę by się dostać na drugi brzeg. Wskoczyłem z niej pośpiesznie, gdyż była prawie wrząca; siarczane dymy snuły się miejscami ponad nią. Po kilku jeszcze wysiłkach wyostałem się wreszcie z labiryntu skał na otwartą przestrzeń, skąd zobaczyłem błękitny wód morskich, połyskujące miliardem słonecznych odbłyśków w rozdręganym toni. Tam czekała na mnie śmierć...

Byłem spocony, zdyszany, krew biła mi do głowy i w żyłach krążyła przyspieszonym tętnem. Czułem pewne przyjemne zmęczenie fizyczne, a także zadowolenie sprawiało mi to, że zdołałem ująć przed prześladowcami.

Zacząłem nasłuchiwać. Ciszę powietrza mąciło trochę brzęczenie rojów muszek i komarów. hen z daleka dolatywało słabe naszczekiwanie psa niewyraźne pogwary i czasami odgłos jakby trzasku bicza. Głosy te zaczęły się przybliżać, ale wnet znowu osłabły, oddalały się jakby w górę strumienia i ucichły. Na jakiś czas polowanie było zakończone.

Teraz jednak wiedziałem, o ile mogę liczyć na pomoc owych ludzi-zwierząt.

XIII. Rokowania.

Ruszyłem ku morzu. Gorący strumień tworzył u ujścia szeroką, zarośniętą deltę, a po piaskach kręciły się liczne wielonogi, które uciekały po

śpiesznie pod moimi krokami. Tu uczulem się bezpiecznym, jakkolwiek w danej chwili byłem zanadto podnieconym i równocześnie zdeterminowanym w tym stopniu, że odrazu nie byłbym zdolnym do utopienia się.

Wtem przyszło mi na myśl, że przecież jeszcze jedna została mi możliwość: podczas gdy Moreau i Montgomery z całym zwierzęcym tłumem uganiają po wyspie, czyż nie mógłbym okrążyć ich, prześlizgnąć się wzdłuż brzegu ku osadzie, tam kamieniem rozbić zamek małych drzwi i poszukać wewnątrz pistoletu, noża, lub czegokolwiek podobnego, by mógł walczyć z nimi gdy wrócą?

Ruszyłem wzdłuż brzegu morskiego — ku zachodowi. Zachodzące słońce oslepiająco świeciło mi prosto w oczy, lekkie fale oceanu spokojnego szemrały cicho....

Dalej jednak wybrzeże zaginało się ostro ku południowi, skutkiem czego miałem słońce po prawej ręce. Ruszyłem raźniej.

Wtem daleko przedemną wysunęła się z zarośli jedna postać, a za nią inne zaczęły się wznosić.

Był to Moreau prowadzący ogara, a za nim Montgomery i jeszcze dwa potwory.

Stanąłem spokojnie.

Zobaczyli mnie. Poczęli żywo gestykulować i biedz ku mnie. Nie ruszając się obserwowałem ich zbliżanie się: Oto potwory okrążyły mnie, aby odciąć dostęp do zarośli z boku; Montgomery pędził prosto ku mnie, Moreau biegł za nim, ale wolniej; pies biegł obok niego.

(C. d. n.)